

Kan nyckeltal påvisa framtida betalningsoförmåga?

ENLIGT INSTITUTET FÖR TILLVÄXT-politiska Studier¹ drabbades Sverige under tredje kvartalet 2001 av 5 454 företagskonkurser, vilket är en ökning med ca 10 procent jämfört med motsvarande period året innan. Antalet drabbade anställda uppgick under perioden till 6 966 personer, vilket i sin tur är en ökning med 55 procent jämfört med tredje kvartalet 2000. Enbart i branschen »Datakonsulter och dataservicebyråer« ökade under perioden antalet företagskonkurser med 48 procent och antalet drabbade anställda ökade med hela 487 procent.

Det är inte bara det att en konkurs normalt medför en kapitalförstöring för de drabbade företagen, utan också själva livsbetingelsen kan komma att bli radikalt annorlunda för t.ex. ägarna till och de anställda i de konkursdrabbade företagen efter konkursutbrottet. Förlusten av en inkomstkälla kan medföra att betalningsoförmågan² fortplantar sig till många i det konkursdrabbade företags intressentkrets, vilket inte bara behöver inskränka sig till ägare och personal, utan även till t.ex. kunder, leverantörer och finansärer.

Det går inte att utesluta att Sverige, när det gäller konkurser, kommer att drabbas i en större utsträckning under år 2002 än under det gångna året, eftersom de makroekonomiska förutsättningarna enligt många ekonomers bedömning ser mindre gynnsamma ut nu än vad de gjorde under slutet av 1990-talet. Från revisionssynpunkt utgör detta en viktig omständighet vid riskanalysen och valet av granskningsmetod i revisionsarbetet. Det är med andra ord viktigt att den valde revisorn identifierar de finansiella omvärldsproblemen och låter dessa ha sitt

I sämre tider ökar antalet konkurser. Stefan Engström diskuterar här möjligheterna av att med olika nyckeltal förutse – och därmed kanske också kunna förebygga – att företaget kommer i obeståndssituationer.

inflytande på revisionsplaneringen.

Men långt ifrån alla konkurser har sin grund i att de makroekonomiska förutsättningarna försämrats. Istället står många orsaker till obestånd att finna i mikroekonomiska faktorer. Hit hör t.ex. företagsledningens förmåga att anpassa verksamheten till förändrade omvärldsfaktorer som ändrad efterfrågan på företags produkter och tjänster, prisförändringar på produktionsfaktorer som material och arbetskraft m.m. I en strikt teoretisk mening kan sägas att en skicklig företagsledning, med perfekta kunskaper om framtida händelseutfall, alltid i tid kan parera kommande förändringar och därmed undanröja, eller åtminstone minimera, de förluster som är förknippade med de nya förutsättningarna.

En fråga som därmed kan ställas är om sedvanlig räkenskapsanalys kan vara ett användbart verktyg för att kunna förutspå kommande betalningsproblem och utgöra ett gångbart instrument i revisionsarbetet. Med tanke på att räkenskapsanalytiska bedömningar inte synes utgöra någon prioriterad del vid utbild-

ningen av revisorer och att ämnet inte heller behandlats på något speciellt högfrekvent sätt i Balans under åren, så kan inte uteslutas att nyckeltalsanalys fått en undanskymd roll vid planeringen av många revisorers granskningsinsatser.

Syftet med denna artikel är att påvisa hur några räkenskapsanalytiska mått i form av finansiella nyckeltal, kan vara användbara vid bedömningen av framtida betalningsoförmåga. Allra först kan inte nog understrykas vikten av att framhålla att räkenskapsanalys, för att vara verkingsfull, oftast kräver beräkningar under en tidsserie. Då kan utläsas trender och tendenser som kan vittna om t.ex. hur förmågan att motstå förluster under en följd av år har minskat, med påföljd att detta i förlängningen kan utlösa betalningsproblem.

Man bör dock komma ihåg att nyckeltalen grundar sig på redovisade värden vid enstaka tillfällen och som utgör ögonblicksbilder av den finansiella situationen just då; många gånger inte alls representativa för hur dessa värden yttrar sig under pågående verksamhetsår.

Att ta fram aldrig så många räkenskapsanalytiska mått under ett år och utifrån dessa dra slutsatser om företags finansiella status, är sällan en framkomlig väg utan kan till och med medföra att felaktiga slutsatser dras. Ofta är det inte heller särskilt meningsfullt att jämföra det egna företags nyckeltal med t.ex. ett genomsnittligt branschindex som kanske erhålls från Statistiska Centralbyrån. Varje företag är nästan uteslutande så unikt och ojämförbart med andra, att en jämförelse lätt blir missvisande och kan framkalla både onödigt missmod och övermod. Bara räkenskapsårets förlägg-

ning i tiden kan medföra att två företag, som båda har likartad verksamhet och är av samma storlek, kan generera helt olika räkenskapsanalytiska mått bara för att man har bokslutstillfället förlagt till olika tidpunkter, vilket särskilt är tydligt i branscher med stora säsongsvariationer.

Den mest centrala faktorn vid bedömning av betalningsförmåga är tillgången till *likvida medel*. Om likvida medel saknas eller där tillgången till likvida medel är knapphändig, gäller istället att bedöma företagets förmåga att kunna *erhålla* sådana medel. Den mest eftersträvarvärda källan till likvida medel är förvärvsförmågan; den medelgenerering som själva verksamheten bidrar med. Alternativa kapitalkällor är kapitaltillskott från externa långivare och/eller från aktieägarna. Bedömningen av betalningsförmågan kan därför sägas vila på dessa tre *solvensens grundpelare*:

- ▶ förvärvsförmåga
- ▶ förmåga att erhålla krediter
- ▶ förmåga att erhålla riskvilligt kapital från aktieägare

Ett utomordentligt instrument för att besvara frågan hur medel har *tillförts* under ett år och också kommit till användning, är kassaflödesanalysen. Svagheten med en kassaflödesanalys är emellertid att den endast utgör ett historiskt dokument över den medelstillförsel och medelsanvändning som varit för handen och inte återspeglar vilka *möjliga källor* som de facto funnits; en svaghet som kassaflödesanalysen för övrigt delar med alla andra räkenskapsanalytiska mått. Om kassaflödesanalysen istället används som ett framåtriktat prognosinstrument och då inbegriper möjliga kapitalkällor, även om dessa ej beräknas behöva användas, kan den dock ge svar på frågan om huruvida företaget är på väg att träda in i betalningsförmågans mer osäkra domäner.

Vilken tilltro kan man som revisor eller extern analytiker ha till räkenskapsanalytiska mått när det gäller dessas förmåga att bedöma framtida betalningsförmåga? Enligt min uppfattning är det inte möjligt att besvara denna fråga kategoriskt. Svaret står istället att finna i hur räkenskapsanalytiska mått används och ut-

tolkas. Som ovan nämnts utgör trender och tendenser hos nyckeltalen viktiga indikatorer på hur den finansiella situationen utvecklas i ett företag. Minst lika viktigt är vilka ingredienser som använts i de olika måtten.

Jag har i denna artikel valt ut några nyckeltal som jag själv uppfattar som *dels* centrala och användbara för att bedöma den framtida betalningsförmågan och *dels* är relativt enkla att beräkna eftersom de grundar sig på företagets officiella årsredovisning³. Dessa nyckeltal är

- ▶ likvida medel i förhållande till kortfristiga skulder
- ▶ kassalikviditet
- ▶ balanslikviditet
- ▶ rörelsekapital
- ▶ soliditet
- ▶ förlusttäckningsförmåga

Likvida medel i förhållande till kortfristiga skulder

Med likvida medel avses kassa- och banktillgodohavanden men normalt även kortfristiga likvida placeringar som

t.ex. aktier och obligationer som lätt kan omvandlas till ett känt belopp av likvida medel. Kortfristiga skulder är skulder som förfaller inom ett år från mättdpunkten. Dock bör hållas i minnet att de kortfristiga skulderna normalt förfaller inom en kort tid efter mättdpunkten eftersom de ofta består av leverantörs- skulder, mervärdesskatteskulder och personalrelaterade skulder där kredittiden i de flesta fall är obetydlig.

Som måttet är konstruerat så ger det svar på betalningsförmågan på mycket kort sikt, då det inte tar i beaktande t.ex. kundfordringar som snart kommer att inflyta i form av likvida medel. Måttet blir därför främst användbart när företaget redan har börjat släpa efter med betalningarna och där kundfordringar eller andra tillgångsposter inte på ett avgörande sätt väntas förbättra likviditeten. Som likvida medel bör också inkluderas outnyttjad checkräkningskredit och andra outnyttjade kreditutrymmen i det fall bolaget beräknas ha en fortsatt kreditförmåga. Med fördel kan också förmågan att få riskvilligt kapital från

aktieägare i form av lån, aktieägartillskott eller nyemission också räknas in som likvida medel.

Det är svårt att ange ett gränsvärde, som när det överträds, visar på en obeståndssituation. Men är trenden negativ så finns det anledning att i ökad utsträckning beakta lydelsen i brottsbalken (1962:700) 11 kap. 3 §.⁴

Kassalikviditet och balanslikviditet

Sedan flera decennier tillbaka har i undersökningar observerats att *kassalikviditetsmättet*⁵ är ett mycket användbart mått när det gäller att förutsäga kommande betalningsförmåga. Däremot har det visat sig att *balanslikviditetsmättet*⁶ inte har samma egenskaper. I *figur 1* (på nästa sida) finns ett diagram som är hämtat från en undersökning på 1970-talet och som visar kassa- och balanslikviditetsmåtterns utveckling i en grupp företag, som alla försatts i konkurs strax före undersökningstillfället. Företagen följdes bakåt under fem år, där kassa- och balanslikviditetsmåten beräknades varje år för vart och ett av företagen. Inte oväntat visade

det sig att kassalikviditetsmättet under tidsperioden stadigt försämrades till det att en konkurs var ett faktum. Måttet kan därmed sägas ha givit ett högt prognosvärde när det gäller att förutsäga betalningsförmåga. Mer oväntat var dock att balanslikviditetsmättet inte lämnade några motsvarande signaler, utan förblev mer eller mindre konstant under undersökningstidsperioden.

För att kunna avgöra om de observerade värdena inte var ett tidens tecken, alltså att de makroekonomiska förutsättningarna hade förändrats så att företagen i allmänhet fick utstå en sämre kassalikviditet, studerades också nämnda nyckeltal hos en grupp företag som vid undersökningstillfället inte hade försatts i konkurs. Resultatet ses i *figur 2* (på nästa sida) som visar att kassalikviditetsmättet inte utvecklats negativt under undersökningstidsperioden för denna grupp av företag. Samtidigt uppvisade balanslikviditetsmättet ett med de konkursdrabbade företagen likartat mönster. Slutsatsen kunde därmed dras; kassalikviditetsmättet var ett räkenskapsanalytiskt mått som

kunde förutse tilltagande betalningsförmåga medan balanslikviditetsmättet inte fyllde samma syfte.

Frågan som infinner sig är varför balanslikviditetsmättet inte i empirin visar det som man rimligen skulle kunna förvänta sig. Några tänkbara skäl är att

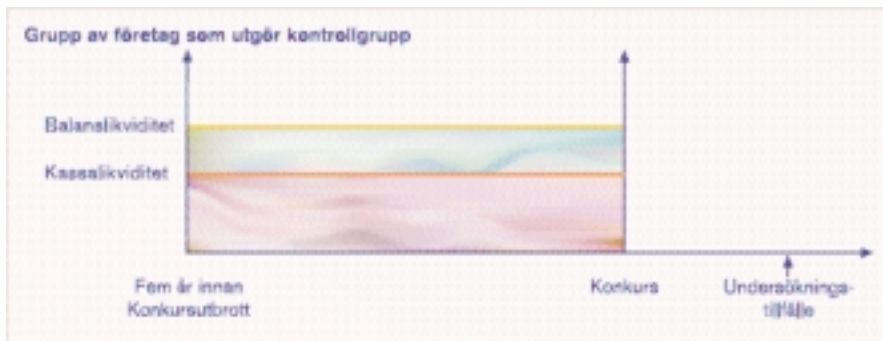
- företaget har för stort lager som är svårt att realisera på marknaden
- mycket kortfristigt finansierat kapital har lagts ned i pågående arbeten (t.ex. byggföretag som exploaterar mark för byggande och finansierat detta med kortfristig upplåning i tider där det kan vara svårt att få långfristiga lån för byggnationer)
- bolaget är verksamt i en bransch som kännetecknas av en kraftig expansion och som gör att en stor del av kapitaltillgången måste låsas fast i ett allt större lager (t.ex. en återförsäljare för bilar där tillverkaren presenterar ett ökat utbud av modeller och varianter som samtliga måste exponeras i utställningshallen)
- bolaget är förlustbringande och för att dölja förlusten, uppger bolaget ett för högt varulager. Detta innebär i så fall att delar av varulagret innefattar förluster, något som inte bara är lagstridigt utan dessvärre också kan vara svårt att upptäcka och kunna påvisa av en revisor.

När det gäller gränsvärden för kassalikviditetsmättet är det som alltid svårt att ange sådana, men utan tvivel kan en kassalikviditet understigande 100 procent vara ett tecken på betalningssvårigheter, särskilt som de poster som förekommer som kortfristiga skulder många gånger

Figur 1. Kassa- och balanslikviditetsmätens utveckling hos konkursdrabbade företag.

ILLUSTRATIONER: MICHAEL SANZ

Figur 2. Kassa- och balanslikviditetsmätens utveckling hos kontrollgruppen som utgjordes av ej konkursdrabbade företag.

förfaller till betalning tidigare än vad »omsättningstillgångar I« konverteras till likvida medel. När det gäller balanslikviditeten, som även inkluderar bl.a. varulager, är det än svårare att ange ett riktvärde men måste självfallet överstiga det gränsvärde som gäller för kassalikviditeten.

Rörelsekapital

En kategori företag som ofta exponerar sig för en avsevärd finansiell risk är de som uppvisar en stark omsättningsmässig tillväxt utan att ha en väl utarbetad plan för hur denna tillväxt skall finansieras. Denna företagskategori omhuldas ofta i finansiell press som föregångare och fungerar många gånger som ledstjärnor i den bransch de verkar. Även om det finns många lyckoelement hos dessa företag så finns det också en del exempel på sorgliga inslag. Det är i och för sig inte osannolikt att de företag som får mest uppmärksamhet riktad mot sig också har lätt att erhalla nödvändig finansiering. Men samtidigt kan en alltför stark omsättningsökning medföra en finansiell kullerbyta för andra företag, som genom sin expansion valde en risknivå som i efterhand visar att den inte borde ha varit helt ångestfri.

Rörelsekapitalet är definitionsmässigt skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Detta betyder att rörelsekapital och balanslikviditet är

snarlika varandra då båda måtten bygger på samma ingredienser. Men medan balanslikviditeten visar *förhållandet* mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder så visar rörelsekapitalet *skillnaden* i kronor mellan dem.

Figur 3 (på nästa sida) visar att rörelsekapitalet är det avstånd som i figuren har utmärkts med en vertikal linje i fetstil. Detta avstånd – alltså rörelsekapitalet – kan verbalt definieras på följande två sätt:

1) Det likviditetsöverskott som kan mobiliseras i en nära framtid.

Denna tolkning tar fasta vid att de redovisade omsättningstillgångarna inom ett år kommer att konverteras till likvida medel som i sin tur kan betala bort de kortfristiga skulderna. Det som därefter återstår, blir ovannämnda likviditetsöverskott.

2) Den del av omsättningstillgångarna som finansieras med långfristigt kapital, i form av långfristiga skulder, avsättningar, obeskattade reserver och eget kapital.

Omsättningstillgångarna finansieras i figur 3 av kortfristiga och långfristiga skulder samt delvis också av avsättningar. Anläggningstillgångarna finansieras alltså av resterande del av avsättningar samt av obeskattade reserver och eget kapital. Av figuren kan man också lätt se att ianspråktagande av likvida medel för betalning av en kortfristig skuld *inte* påverkar rörelsekapitalets storlek, eftersom likvida medel utgör en del av omsättningstillgångarna. Något »naturligt gränsvärde« på rörelsekapitalets storlek finns inte eftersom rörelsekapitalet påverkas av företagets storlek, men det bör åtminstone vara positivt.

Om rörelsekapitalet istället är negativt

Tillgångar	Eget kapital och skulder
Anläggningstillgångar	Eget kapital
	Obeskattade reserver
	Avsättningar
Omsättningstillgångar	Långfristiga skulder
	Kortfristiga skulder

innebär det att delar av anläggningstillgångarna finansieras med kortfristiga skulder, vilket normalt indikerar betalningssvårigheter. En sådan situation kan företaget bara komma ut ur genom

- utförsäljning av anläggningstillgångar, vilket ställer krav på att produktionsmöjligheterna ej blir lidande av detta
- ökning av långfristiga skulder, vilket ställer krav på kreditvärdighet
- ökning av obeskattade reserver, vilket ställer krav på lönsamhet
- ökning av eget kapital, vilket ställer krav på lönsamhet och/eller att aktieägarna är villiga att delta i nyemission eller att lämna aktieägartillskott

De problem som redogjordes för när det gäller balanslikviditet gäller även rörelsekapitalmättet, eftersom båda mätten bygger på omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Trots det är rörelsekapitalet många gånger intressant när det gäller att indikera behovet av långfristigt kapital. I *tabell 1* visas några relationstal för ett företag år 1. Verksamheten förutspås expandera kraftigt med fördubblad omsättning under de närmaste tre åren.

I varje företag finns naturliga relationer mellan poster i balansräkningen och omsättningen. Kundfordringar, lager, leverantörsskulder och löneberoende skulder ökar nästan alltid *automatiskt* i takt med att omsättningen ökar. I exempelföretaget antas att företagets lagernivå under

Figur 3. Grafisk beskrivning av rörelsekapitalet.

kommande period är 25 procent av omsättningen, likvida medel måste vara 5 procent av omsättningen för att inga betalningsproblem skall uppstå och övriga omsättningstillgångar inklusive kundfordringar kommer att uppgå till 20 procent. De kortfristiga skulderna antas alltid uppgå till 25 procent av omsättningen.

Tabellen visar hur rörelsekapitalbehovet ökar från 2 500 till 5 000 under perioden, vilket ställer krav på ökad långfristig finansiering i form av långfristiga lån, obeskattade reserver och/eller eget kapital. Det senare kan åstadkommas genom nyemissioner och aktieägartillskott men också genom en hög vinstnivå som även möjliggör skapandet av obeskattade reserver. Det är emellertid inte alltid lätt att uppnå en hög vinstnivå i starkt expanderande företag eftersom dessa ofta står inför kostsamma nyinvesteringar för att möta efterfrågeökningen.

En utveckling av rörelsekapitalbeho-

vet som det i tabellen, är typiskt för ett företag som genomgår en stark ekonomisk tillväxt; finansieringsbehovet kommer att öka, vilket medför att den vertikala linjen i *figur 3* som utmärker rörelsekapitalet, kommer att bli längre. Samtidigt är det inte säkert att tillgången till långfristigt, riskvilligt kapital ökar i samma omfattning. Företaget kan i så fall, genom sin ekonomiska expansion, komma att strypa sig självt och hamna i en obeståndssituation.

Soliditet

Ett intressant mått är även *soliditetens*⁷ utveckling, särskilt om soliditeten under tidsserien minskar. Om en sådan minskning sker p.g.a. förluster kan detta medföra insufficiens⁸, vilket inte alls behöver sammanfalla med en samtidig insolvens. Emellertid är insufficiencia företag ofta misstrodda av den omgivande intressesfären och det kan vara svårt för dessa företag att erhålla lån, behålla personal och erhålla varor annat än mot kontant betalning. Detta i sin tur kan innebära tillräckligt allvarliga konsekvenser för att bolaget också skall bli insolvent. Soliditetsmättet blir på detta sätt ett instrument att använda för att mer på en längre sikt kunna bedöma ett företags betalningsförmåga. En sjunkande soliditet kan därför vara en signal till att mer ingående börja mäta förändringar i t.ex.

Tabell 1. Prognostiserad utveckling av rörelsekapitalbehovet under en treårsperiod (år 2 - år 4) vid en beräknad fördubblad omsättning i ett företag.

	Procent av omsättning	Utfall år 1	Prognos år 2	Prognos år 3	Prognos år 4
Omsättning		10.000	12.000	15.000	20.000
Varulager	25%	2.500	3.000	3.750	5.000
Kundfordringar m.m.	20%	2.000	2.400	3.000	4.000
Likvida medel	5%	500	600	750	1.000
<i>Summa omsättningstillgångar</i>	50%	5.000	6.000	7.500	10.000
Kortfristiga skulder	-25%	-2.500	-3.000	-3.750	-5.000
Rörelsekapitalbehov	25%	2.500	3.000	3.750	5.000

► kassalikviditet och rörelsekapital samt andra likviditetsmått.

Förlusttäckningsförmåga

Som ett komplement till soliditet kan också förlusttäckningsförmågan beräknas. Detta mått är identiskt med soliditetsmättet med ett undantag, nämligen att 100 procent av de obeskattade reserverna räknas som eget kapital. Bakgrunden till ett sådant synsätt på de obeskattade reserverna är att någon uppskjuten skatteskuld i praktiken inte finns, eftersom förlusttäckningsförmågan mäter företagets förmåga att motstå förluster och om förluster uppstår, kan som bekant de obeskattade reserverna lösas upp och matcha förlusterna utan att det utlöser någon beskattningseksekvens. Även förlusttäckningsförmågan utgör ett mått att använda för att bedöma företagets betalningsförmåga på längre sikt, men ger genom sin konstruktion ett tydligare utslag i början av mätperioden när förlus-

Mättet visar företagets förmåga att skapa likvida medel för att kunna betala dess skulder.

Men oftast är det inte nödvändigt att ta hela arsenalen av nyckeltal i anspråk för att kunna bedöma begynnande betalningsförmåga, utan många gånger är det tillräckligt att använda ett relativt fåtal och till sin konstruktion enkla mått. Inget utesluter heller att bygga ut analysen när man så önskar. Rätt använda kan nyckeltalen många gånger påvisa framtida betalningsförmåga, något som kan vara till stor hjälp för revisorn i dennes riskbedömning och åtföljande planering av revisionsinsatserna. ●●

Auktor revisor **Stefan Engström** är verksam vid Sonora Revision & Konsult AB i Stockholm. Han medverkade senast i Balans nr 6-7/2001.

tyrligt företag eller lötsinnig ansvarsförbindelse eller vidtar annan sådan åtgärd och därigenom uppsåtligt eller av grov oaktsamhet försämrar sin förmögenhetsställning i avsevärd mån, döms för vårdslöshet mot borgenärer till fängelse i högst två år. Vad som nu sagts skall gälla även om gärningsmannen inte insåg men hade skäligen anledning anta att han var på obestånd eller att påtaglig fara förelåg för att han skulle komma på obestånd.

5) Kassalikviditet definieras som Omsättningstillgångar / kortfristiga skulder. I täljaren bör eventuellt förekommande outnyttjat kreditutrymme i checkräkningskredit läggas till. I nämnaren bör också läggas till av styrelsen föreslagen, och på bolagsstämma eventuellt beslutad, utdelning till aktieägare. Som »omsättningstillgångar I« avses samtliga omsättningstillgångar utom förskott till leverantörer för framtida varuleveranser, pågående arbeten, lager samt även produkter i arbete i det fall det har valts att redovisas som en separat post i balansräkningen.

6) Balanslikviditet definieras som omsättningstillgångar / Kortfristiga skulder. Även i detta mått bör eventuellt förekommande outnyttjat kreditutrymme läggas till och i nämnaren, på motsvarande sätt, även föreslagen eller beslutad utdelning till aktieägarna.

7) Soliditet definieras i regel som eget kapital ökat med 72 procent (vid skattesatsen 28 procent)

av obeskattade reserver. Med tanke på att övervärden kan finnas i t.ex. ett fastighetsbestånd, bör balansräkningens olika poster korrigeras med hänsyn till dessa övervärden. Eventuellt kan man också tänka sig att beakta 79 procent av de obeskattade reserverna,

	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8
Eget kapital	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	750
Obeskattade reserver	1 500	1 250	1 000	750	500	250	0	0
Skulder	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<i>Balansomslutning</i>	<i>3 500</i>	<i>3 250</i>	<i>3 000</i>	<i>2 750</i>	<i>2 500</i>	<i>2 250</i>	<i>2 000</i>	<i>1 750</i>
Soliditet	59,4%	58,5%	57,3%	56,0%	54,4%	52,4%	50,0%	42,9%
Förlusttäckningsförmåga	71,4%	69,2%	66,7%	63,6%	60,0%	55,6%	50,0%	42,9%

Tabell 2. Utveckling av soliditet och förlusttäckningsförmåga under en åttaårsperiod där förlusten per år uppgår till 250 och där balansomslutningen också har påverkats fullt ut av förlusterna. Vid beräkning av soliditeten har 72 procent av de obeskattade reserverna behandlats som eget kapital.

ter uppstår, än vad som är fallet med soliditetsmättet.

I den finansiella verktyglådan finns ytterligare mått som kan vara användbara vid bedömningen av ett företags fortlevnadsförmåga. Ett sådant användbart mått är t.ex. kassaflöde i förhållande till skulder, men förutsätter förstås att en kassaflödesanalys först har upprättats.⁹

Fotnoter

1) S2001:013 (Institutet är sedan 1 januari 2001 statistikansvarig myndighet för konkursstatistiken i Sveriges Officiella Statistik)

2) Betalningsförmåga definieras i konkurslagen (1987:672) 1 kap. 2 §, 2 st. på följande sätt: »Med obestånd (insolvens) avses att gäldenären inte kan rätteligen betala sina skulder och att denna förmåga inte är endast tillfällig.«

3) I artikeln har vid beräkning av vissa nyckeltal förutsatts att information också finns om outnyttjad checkräkningskredit och kännedom om aktieägarkretsens vilja att bistå företaget med kapital, något som torde vara känt för företagsledning och revisorer men kan vara svårt att erhålla information om för en utomstående analytiker.

4) Den som, när han är på obestånd eller när påtaglig fara föreligger för att han skall komma på obestånd, fortsätter rörelse under förbrukande av avsevärda medel utan motsvarande nytta för rörelsen eller lever slösaktigt eller inlåter sig på även-

eftersom det effektiva skatteuttaget med hänsyn till avsättning till periodiseringsfond om 25 procent, endast är 21 procent. Visserligen återläggs 75 procent av periodiseringsfondavsättningen efter sex år, men en nuvärdeberäkning av detta värde kombinerat med förväntad inflation, gör att många anser att det går att bortse från det belopp som skall återläggas till beskattning efter sex år.

8) Med *insufficiens* i aktiebolag avses den situation då det egna kapitalet uppgår till ett värde som understiger 50 procent av det registrerade aktiekapitalet. Genom bestämmelserna i aktiebolagslagen (1975:1385) 13 kap. 2 § uppstår i så fall en s.k. »tvångslikvidationsplikt«.

9) Enligt årsredovisningslagen (1995:1554) 2 kap. 1 § är kassaflödesanalys (i lagen benämnd »finansieringsanalys«) obligatorisk i en årsredovisning endast när nettovärdet av tillgångarna överstiger 1 000 prisbasbelopp, när antalet anställda i medeltal överstigit 200 eller när företagets aktier eller skuldebrev är marknadsnoterade.

Några av de variabler som påverkar ett företags ekonomi och som på sikt lägger grunden för att fordringsägarna skall få betalt

